YASHIL IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

RESPUBLIKA KONFERENSIYA (ILMIY-AMALIY ANJUMAN) MAQOLA VA TEZISLAR TO‘PLAMI: “MILLIY IQTISODIYOTNI BARQAROR SAQLASHDA “YASHIL IQTISODIYOT”, “YASHIL MOLIYA”, “YASHIL BUXGALTERIYA” VA ILG‘OR MUHANDISLIK MAKTABLARINI ILMIY-AMALIY INTEGRATSIYALASHTIRISH DOLZARBLIGI”

Konferensiya maqola va tezislar to‘plami

2025-YIL
30-MAY

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 648 sahifa.
E'lon qilishga 2025-yil 11-martda ruxsat etildi.

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
G‘afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o‘qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

Omborxonada wms tiziminidan foydalanishni afzalliklari 16
G‘ofurov Shoxjaxon Abdumajit o‘g‘li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich

Интеграция проектного офиса в корпоративную структуру строительной компании, работающей по epc-контрактам 21
Махмудов Сардор Козим угли

Investitsion muhit va unga ta’sir etuvchi omillar tahlili 24
Ochilov Bobur Baxtiyor o‘g‘li

Tadbirkorlik faoliyati to‘g‘risidagi itimoiy-iqtisodiy qarashlar tahlili 27
Abduvohidov Behzod XXX

Tijorat banklarida kredit portfelini boshqarishning asosiy yo‘nalishlari 30
Jo‘rayev Eldor Berdibekovich

O‘zbekistonda davlat budjetini kupaytirishda soliqlarni ahamiyati 34
Karimova Gulbahor Normurodovna

Dunyo oziq-ovqat bozorining dinamik rivojlanishidagi o‘zgarishlar, qiyinchiliklar va ularning yechimlari 36
Tolipova Baxtigul Farxodovna

Исследование тепловых и диффузионных процессов при азотировании зубчатых колес в вакуумной среде 39
Жасурбек Юлдашбоевич Холмирзаев

Axborot tizimlaridan foydalangan holda tashkilotni boshqarish bo‘yicha qarorlar qabul qilishni takomillashtirish 49
Xujamova Shahrizoda Otabek Qizi

Sanoat sektorida dekarbonizatsiya va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish strategiyalari 52
Bobobekov Ergash Abdumalikovich

Sanoat rivojlanishini ekonometrik modellashtirish (Surxondaryo viloyati misolida) 56
Xalmuratov Zakirjan Mekkamovich

“Yashil iqtisodiyot” – barqaror taraqqiyot omili 58
Lapasova Kamola Farhod qizi

Umumta’lim maktablarida informatika fanini o‘qitishda sun’iy intellektdan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari 60
Raxmonov Baxtiyor Azzamovich

“Makroiqtisodiy masalalarni yechishda matematik modellarning ahamiyati” 63
Abdiraimov Abbos Xolmurod O‘g‘li

Moda marketingida iste’molchilarning ichki ehtiyojlari va xulq-atvoriga asoslangan yondashuvlar 67
Tuxtaeva Oydinoy Normamatovna

O‘zbekiston Respublikasida standartlashtirish siyosatida xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik tahlili 72
Raximov Ilyos Muydinovich

Tijorat banklarida omonatlarni jalb qilishda mijoz sodiqligini oshirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar 75
Raximov Shoxrux Furqatovich

Raqamli bank xizmatlarida sun’iy intellektdan foydalanishning istiqbollari va xavfsizlik masalalari 78
Erdonayev Aliqul Xalimovich

Ta’minot zanjirini optimallashtirish yo‘llari 82
Matkarimova Umida Alisher qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich

The role of global value chains in international trade competition 85
Rakhmonova Dildora Ergash Qizi

Электронная коммерция в узбекистане: государственные стратегии, технологический прогресс и барьеры развития 88
Махаммадалиева Муслимахон Шерали Кизи

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Modernization of the social protection system through digital technologies and innovative approaches 90
Abduzoirov Mukhiddin Umidjon ugli, Qudratov Inomjon Nemat ugli

Tabiiy va sun'iy tolalar asosida qayta ishlangan mahsulotlarning texnologik sifati va iqtisodiy samaradorligi 93
Raximov Furqat Jalalovich

Maishiy kimyo tovarlari B2B bozori uchun barqaror va yashil taqsimot modellarini ishlab chiqish 97
Ro'ziyeva Farzona Komiljon qizi

Chakana savdo va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish orqali hududiy iqtisodiyotni rivojlantirish 102
Po'latova Sug'diyona Iskandar qizi, Abdullayev Firdavs Sanjar o'g'li, Ravshanova Muxtarama

Zamonaviy shahar massivlarida xizmat ko'rsatish va boshqarishda "Aqlli shahar" konsepsiyasi 105
Ismailov Najmiddin Ilxamovich

Germaniyaning ta'minot zanjirlarini boshqarish tajribasidan foydalanishni afzalliklari 108
Nuriddinov G'ulomiddin Ziyovuddin o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich

Ta'minot zanjirida CPFR texnologiyasi foydalanishni afzalliklari 111
Komilov Muhammmad Yusuf Sardorbek o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich

Ta'minot zanjirlarini qo'llashda jahon tajribasi 115
Karimov Amirxon Anvarovich, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich

Sug'urtada investisiya faoliyatini tashkil etishni huquqiy asoslari 118
Suyunov Isomiddin Tilovkobilovich

Yurtimizda amaldagi budjetlararo munosabatlar tartibi, hisobi hamda uning afzalliklari 122
Po'latov Tirkash Sotiboldiyevich

Aholini ijtimoiy himoya qilish institutlari shakllanishining xorij tajribalari 127
Bobonov N.H.

Способ организации продуктивной работы преподавателя и его влияние на результативность 131
Гулнора Казимова

Literature is a reflection of the soul and culture of humanity 136
Sayidova Sayyora Yorikulovna

Turizm infratuzilmasida transport xizmatlarini integratsiyalash: muammo va yechimlar 140
Vakilov Ruslan Tillabayevich

Ekoturizm va madaniy meros obyektlariga tashrifni tartibga soluvchi huquqiy normalar 142
Sayfiddinov Sharofiddinxo'ja Najmiddin o'g'li

Strategies for achieving sustainable growth through green economy transition 145
Umida Kakhramonova Gayratovna

Buxoro viloyatida qishloq xo'jaligida suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlar 149
Ro'ziyev Sobirjon Samatovich

Xizmat ko'rsatish sohasida mulkni qayta baholash va unga yetkazilgan moddiy zararni aniqlash 153
Xadjayev Kamoliddin Fazliddinovich

Shahar aglomeratsiyasining sifatini ekologik va geologik mezonlar asosida kompleks baholash 155
Irgashev Shavkatbek Turdiyevich

Sanoatda korxonalarining qayta tiklanuvchi energiya manbalari asosida barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlash 160
Qalandarova Gulshoda Nazirjon qizi

Raqamli iqtisodiyot sharoitida hududiy tengsizliklarni kamaytirish usullari 165
Ibragimov Baxrom Baxodirovich

Tog' yon bag'rida joylashgan kon uymlarini ochiq usulda qazib olish xususiyatlari 174
I.T. Mislibayev, M.Sh. Ochilova

Milliy iqtisodiyotda turizmning o'rni va rivojlanish imkoniyatlari 176
Xudoyberdiyeva Hilola Himmatovna

China insurance market experience 178
Jumaboyev Akmal Sheraliyevich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Tijorat banklarida moliyaviy resurslarning shakllanish manbalari 181
Tangirkulov Bekzod Boxadirovich

Bank tizimida buxgalteriya hisobotlarida axborot texnologiyalarining roli va rivoji 185
Sodiqov Sanjar Saydullo o‘g‘li

Samarali loyiha risklarini boshqarish: nazariya va amaliyot 189
Nosirova Gulira’no Abdulaziz qizi

XXI-asrda Xitoyning iqtisodiy taraqqiyoti: sohaviy islohotlar, yutuqlar va muammolar tahlili 192
D.E.Qarshiyev

Boshqaruv hisobining zamonaviy konsepsiyalarini joriy etish xo‘jalik yurituvchi subyektlarda natijadorlikka erishishning muhim omilidir 195
Xoshimov Baxrom Baxadirovich

Eksportga chiqariladigan mahsulotlar uchun zamonaviy qadoqlashning ahamiyati va tendensiyalari 201
Xidirov Shohrux Bobur o‘g‘li

Усовершенствование подходов к управлению проблемными кредитами в коммерческих банках узбекистана 205
Улмасой Хусан кизи Ахмедова

Sug‘urtada investitsiya faoliyatini obyekti va predmeti 208
D.E.Qarshiev

O‘zbekistonda raqamli texnologiyalarning tadbirkorlik sohasida istiqbollari 211
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich

Sug‘urtada anderrayting xizmatini xorij tajribasidan foydalanish 213
D.E. Qarshiev

Важность проекта «умный город» в узбекистане 216
Акбаржон Иминов

The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project 218
Akbarjon Iminov

Moliyaviy faoliyat natijalari hisobini takomillashtirishda tahlilning o‘rni 220
Po‘latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o‘g‘li, Shakarov Shahzod Sobir o‘g‘li

Temir yo‘l va intermodal transport tizimining rivojlanishi: investitsiyalar, xarajatlar va samaradorlik tahlili 226
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi

O‘zbekistonda qishloq xo‘jaligini barqaror rivojlantirish uchun xorijiy investitsiyalarni jalb qilish ahamiyati 230
S.J. Yangiboev

Korporativ boshqaruv va moliyaviy barqarorlik o‘rtasidagi bog‘liqlik: davlat ishtirokidagi korxonalar misolida 234
Musurmonov Mehroj Murtaza o‘g‘li

“Sanoat korxonalarida zamonaviy loyiha menejerining asosiy kompetensiyalar modelini ishlab chiqish” 238
Axmedov Daniyar Sabirovich, Valiyev Shamsiddin Eshpulatovich

Turizmdagi shartnoma munosabatlari: turoperatorlar, turagentlar, turistik xizmatlar iste’molchilari 241
Ergasheva Iroda Ibrohim qizi

“Разработка модели ключевых компетенций современного менеджера проекта в промышленных предприятиях” 243
Ахмедов Данияр Сабирович, Научный руководитель

Xorijiy tajriba asosida o‘zbekistonda oliy ta’lim akademik boshqaruvini takomillashtirish 249
Muxamedova Moxigul Xusanovna

The role of international institutions in accelerating green finance 253
Qudratov Inomjon Nemat o‘g‘li

Barqaror iqtisodiy o‘sish sharoitida yashil innovatsiyalar va raqamli texnologiyalarni rivojlantirish 257
Xudayberdieva Dilnoza Egamberdiyevna

Indicators and criteria of women’s sustainable employment in the context of economic growth 262
Kholiyorova Shokhista Kahramon kizi

Qishloq xo‘jaligi sohasida “Salam” maxsus savdo shartnomalaridan foydalanish istiqbollari 267
Xoliyorov Xomid

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Davlat xaridlarida kichik biznesning ortib borishi va uning umumiy tizimdagi o‘rni 269
Majidov Nizom Baxramovich

Davlat qarzlarini qaytarish mexanizmlarini takomillashtirish va tashqi xatarlardan himoyalanish yo‘nalishlari 273
Sayfutdinov Xasanboy Dilshodovich

Xalqaro moliya institutlaridan investitsiyalarni jalb qilishning ahamiti 277
Tolibov Shoxrux Muminovich

O‘zbekiston respublikasining soliq salohiyati: 2024-yilda viloyatlar va Qoraqalpog‘iston 280
Poyonov Otabek Abdiqaxxor o‘g‘li, Almardonov Muxamadi Ibragimovich, Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich

Oliy ta’lim muassasalarida investitisiya muhitini boshqarishning institutsional mexanizmlari 283
Otaxanov Rasulbek Marks o‘g‘li

Автоматизированное управление корпоративными расходами: стратегический подход и экономическая эффективность 286
Кахоров Абдумалик Рахматулло угли

Повышающаяся значимость коренного изменения деятельности традиционных СМИ в реалиях освещения процесса построения нового Узбекистана 289
Салим Дониёров

Raqamli transformatsiyaning mohiyati va bank sohasidagi ahamiyati 294
Kamolov Sardorbek Davlatjon o‘g‘li

Деятельность международных финансово-кредитных организаций и перспективы развития сотрудничества с Республикой Узбекистан 299
Холикова Зарнигор Камолиддин кизи

Budjet tashkilotlarining xarajatlar smetalarida davlat xarajatlarini moliyalashtirish tartibi va amal qilish holati 302
Abdurasulov Sardor To‘lqin o‘g‘li

Tijorat banklari tomonidan komplayens-nazorat tizimini rivojlantirish istiqbollari 307
Rustamov Sunnatillo Rustamovich

Bank tizimi modernizatsiyasida innovatsion boshqaruv modellarining ahamiyati 310
Hamroyev Xurshid Jalilovich

Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya 314
Turapov Bahromjon Alisher o‘g‘li

O‘zbekiston Respublikasida yashirin iqtisodiyotni qisqartirishga yo‘naltirilgan davlatning siyosati, me’yoriy-huquqiy bazasi va iqtisodiy islohotlari 317
Xasanov Jaxongir Jamshidovich

“Qurilish materiallari sanoatida innovatsion faollikni rag‘batlantirish mexanizmi” 321
G‘ulomov Ilhom Akramovich

Legal foundations and challenges in the implementation of guarantees for foreign investors’ rights 324
Alisherova E’zoza, N. Kh. Rakhmonqulova

Innovatsion faollikni oshirish orqali qurilish materiallari sanoatida raqobatbardoshlikni ta’minlash 326
G‘ulomov Ilhom Akramovich

Soliq siyosatining inklyuziv rivojlanishni ta’minlashining huquqiy-me’yoriy asoslari 329
Hakimov Feruz Xurshid o‘g‘li

Транснациональные корпорации и международное право: к формированию глобальных экономических норм через расширение правосубъектности 334
Хидоятов Бурхон Ғайрат ўғли, С.М. Адилходжаева

O‘zbekistonda yashirin iqtisodiyotning hozirgi holati va uni shakllantiruvchi omillar 338
Malikov Abdulaziz Toxirjon o‘g‘li, S.A. Zakirova

Abxidjit Banerdji va Ester Dyuflo ilmiy qarashlarida kambag‘allikni qisqartirish istiqbollari 343
M.E.Rajabboyev

Transport va logistika infratuzilmasini modernizatsiya qilish orqali eksport samaradorligini oshirish 346
Kurbonova Ma'mura Abdukarim qizi

Fond bozori vositasida iqtisodiyotni moliyalashtirishning usullari 350
G‘aniyev Axrorjon Norboy o‘g‘li

Davlat moliyaviy nazorati tizimida ichki audit xizmati faoliyatining amaliy jihatlari 354
Kuliyev Komil Shuxratovich

Digitalization in economy 358
Razzaqov Jasur Xamraboevich, Yaqubov Matrasul Mavlonberdiyevich, Sabirova Nodira Komil qizi

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Sirkulyar iqtisodiyot tamoyillariga asoslangan yashil investitsiya strategiyalari 361
Hakimov Anvarjon Abdulloyevich

Sun'iy intellekt yordamida quritilgan organik mevalar eksportida marketing strategiyalarini optimallashtirish 363
Xidirov Shohrux Bobir o'g'li

Ziyorat turizmini rivojlantirishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish 372
Zaripov Toxirjon Yusufboy o'g'li

Hududlarda ayollar bandligini ta'minlash orqali investitsion muhitni yaxshilash yo'llari 376
Imomova Kamola Novfal qizi

O'ZBEKISTONDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI 381
Solikhova Dildora Alisher qizi

SANOAT KORXONALARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: IQTISODIY SAMARADORLIK VA INNOVATSIYA BOSHQARUVI 384
Mansurova Sayyora Baxtiyor qizi

O'ZBEKISTONNING IT-XIZMATLAR EKSPORTI GEOGRAFIYASI 2024-YIL NATIJALARI 387
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich

O'ZBEKISTON SUG'URTA BOZORINI TAKOMILLASHTIRISH 391
Abdurazaqov Jasur Abdunasimovich

TURIZM SOHASIDA MIJOZLAR SODIQLIGINI OSHIRISHDA MARKETING KOMMUNIKATSIYALARINING AHAMIYATI 397
Shaymanov To'lqin Mahmayusupovich

BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA SOLIQ SIYOSATINING SAMARADORLIGI 400
Sheraliyev Nurbek Jumanazarovich

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TURIZMNING O'RNI: GLOBAL VA MAHALLIY TAHLIL 402
Xamdullayeva Gulhayo Ergash qizi

O'ZBEKISTON EKSPORT TARKIBINI YUQORI QO'SHIMCHA QIYMATLI MAHSULOTLARGA O'TKAZISH STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH 404
Raximov Eshmurod Normuradovich

EKSPORT FAOLIYATIDA ERKIN IQTISODIY ZONALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI 408
Berdivaliyeva Madina Komiljon qizi

SIYOSIY ISLOHOTLAR VA GLOBALLASHUVNI O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI 411
Xalilova Sevaraxon Alijon qizi

O'ZBEKISTONNING YALPI ICHKI MAHSULOT (YAIM) O'SISH TENDENSIYALARI 414
Akmalbek Najimov Umid o'g'li, Ishmanova Dinara

MILLIY MOLIYA BOZORI JORIY HOLATI TADQIQI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 417
Samadov Temur Oybek o'g'li

ELEKTRON TO'LOV XAVFSIZLIGI: ZAMONAVIY TAHDIDLAR VA HIMOYA MEXANIZMLARI 421
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li

MAMLAKAT MAKROIQTISODIY BARQARORLIGINI TAMINLASHDA TASHQI SAVDO SIYOSATINING O'RNI 424
Alimova Dilfuzaxon Rustam qizi

O'ZBEKISTONDA G'AZNACHILIK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI DAVLAT MOLIYASI BOSHQARUVINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI 427
Tangrieva Farida Abdukarimovna

DEVELOPING TOURISM THROUGH VIRTUAL AND AUGMENTED REALITY TECHNOLOGIES 431
Olimov Davron Olimovich

JAHON MOLIYA BOZORLARINING BARQARORLIGI VA INQIROZ XAVFI 433
Jalolov Umidjon Xudoyberdi o'g'li, Yegamberdiyev Shuxrat Satimbayevich

РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В ПРОВЕДЕНИИ И СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ 436
Турсунбоева Нилуфар Отабековна

O'ZBEKISTONDA TURIZM XIZMATLARI EKSPORTINING IJTIMOIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI 441
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

TASHKILOTNING INNOVATSION POTENSIALI RAQOBATBARDOSHLIK USTUNLIGI SIFATIDA 445
Djalilov Sardor Sadilloyevich

SUN'IY INTELLEKT ASOSIDAGI INVESTITSIYALARNI JALB QILISH TAHLILI: SINGAPUR IQTISODIY TARAQQIYOT KENGASHI, IRLANDIYANING IDA STRATEGIYASI VA BAANING NEXTGENFDI TASHABBUSI TAQQOSLAMASI 448
Kurolov Maksud Obitovich

IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI KREDITLASH AMALIYOTI 457
Sultonova Sevara Faxriddinovna

HUDUDLARDA ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY AHOLINING ROLI 459
Jahongir Matkarimov

ISHLAB CHIQARISH KORXONALARINING RENTABELLIK DARAJASIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI 462
To'laganov Ziyovuddin Kamolitdin o'g'li

THE INTERRELATION BETWEEN HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT AND DEMOGRAPHIC CHALLENGES IN UZBEKISTAN 466
Hamrokulov Mirabbos Ortiqovich

TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA LIKVIDLIK BOSHQARUVI VA MONETAR SIYOSATNING O'ZARO TA'SIRI 468
Turdibayev Abdulaziz Abduvaxidovich

TOSHKENT VILOYATIDA OLTIN BEL TOG' KURORTINI RIVOJLANTIRISHNING MARKETING STRATEGIYALARI 472
Ashurov Abdulaziz Rustamovich, Ishmuratov Baxodir Xusanovich, Mahmudov Ziyoviddin Shamsiddinovich, Fatema Nabizada Javid

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISH XUSUSIYATLARI 477
Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna

THE CHALLENGES OF ECONOMIC INTEGRATION IN THE GLOBAL ECONOMY FOR CENTRAL ASIAN COUNTRIES 480
Tojiqulova Sitora Sobirjon qizi

SURXONDARYO VILOYATIDA INVESTITSIYALAR HAJMINING AHOLI BANDLIGIGA TA'SIRI 485
Zaripova Muqaddas Jumaniyozovna, Normurodov Asliddin Alijon o'g'li

TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISHNING ZARURLIGI 489
B.Izbosarov, N.Hakimova

GLOBAL OZIQ-OVQAT TIZIMIDA BOZOR MEXANIZMLARINING ROLI VA MUVOZANATI 491
Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li

TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRIShDA DAVLAT–XUSUSIY SHERIKLIK MODELI 493
Jahongir Matkarimov

O'ZBEKISTONDA KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI EKSPORT FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH 496
Xalilova Feruza Jamolovna

IMPROVING THE EVALUATION OF RETAIL LENDING PRACTICES EFFICIENCY IN COMMERCIAL BANKS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 499
Mamatova Sevara Ilhom qizi

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI VA ISTIQBOLLARI 504
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA HUDUDLARNING STRATEGIK MAQSADLARINI ISHLAB CHIQISH ASOSIDA AGROTADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING INNOVATSION FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH 506
G'afurov Zohidjon

YOSHLAR STARTAPLARINI VENCHUR FONDLARI ORQALI QO'LLAB-QUVVATLASH IMKONIYATLARI 508
Valiev Umid Gulamovich

"YASHIL IQTISODIYOT" IMKONIYATLARIDAN FOYDALANIB O'ZBEKISTONDA IJTIMOIY - IQTIDOIY MUAMMAOLARNI XAL ETISH 511
Karimov Nodirbek

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA OZIQ-OVQAT, XAVFSIZLIK VA XO'JALIK XIZMATLARINI AUTSORSING ASOSIDA TASHKIL ETISHNING BUDJETGA TA'SIRI 514
Xamidov Anis Choriyevich

THE ROLE OF AMINO ACIDS IN THE LIFE OF ATHLETES 518
Yoldasheva Roila Jumaevna

ТРАНСФОРМАЦИЯ ИНСТИТУТОВ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ТУРЦИИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОЙ КОНКУРЕНЦИИ 525
Солиев Абдумаджид Джабборович

O'ZBEKISTONDA KAPITAL BOZORI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH HOLATI TAHLILI 529
Holov Sherali

BANK TIZIMIDA KREDIT RISKLARINI KAMAYTIRISHNING ZAMONAVIY USULLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI 532
Abdusalamov Olimjon Eshmirzayevich

BOZOR IQTISODIYOTIDA DAROMADLAR TAQSIMOTI VA TENGSIZLIK MUAMMOSI 536
Fayziyeva Dilso'z Bahodirovna

KICHIK BIZNESNI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA GAROVSIZ MIKROKREDITLARNI QAYTA MOLIYALASHTIRISH TIZIMINING AHAMIYATI 540
Annaklichev Sahi Saparmuhamedovich

KORPORATIV TUZILMALARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHDA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISH 543
Jumatova Gulzar Maxmud qizi

QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA SIFAT MENEJMENTI TAMOYILLARIDAN FOYDALANISH 548
Achilov Ilmurad Neymatovich

TOVAR-XOMASHYO BIRJALARIDA SAVDO TURLARINING SHAKLLANISHI VA ULARNING BOZOR SAMARADORLIGIGA TA'SIRI 553
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich

THE EVOLUTION OF E-COMMERCE IN UZBEKISTAN: TRENDS, DRIVERS, AND FUTURE PROSPECTS 555
Madina Abdujabborova, Nozima Zufarova Professor

TURIZM SOHASIDA MEHMONXONA XIZMATLARINING MAZMUNI VA RIVOJLANTIRISHNING ILMIY NAZARIY ASOSLARI 559
Mir-Jafarova Aziza Javoxirovna

CHAKANA SAVDO KORXONASIDA BREND STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISHDA RAQAMLI MARKETING TEXNOLOGIYALARINING O'RNI 563
Ro'zimatov Shohboz Hamdambek o'g'li

MINTAQA TURIZM POTENTSIALI TUSHUNCHASINING XUSUSIYATLARIGA OID ILMIY NAZARIY YONDASHUVLAR 568
Madaminova Sanabar Askarovna

TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI BANK XIZMATLARINI JORIY ETISH USULLARI 571
Jabborov Baxriddin Rashidovich

YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH 574
S.Xalikov

INVESTITSIYA MUHITI JOZIBADORLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI 577
U.N.Muxammadiyev

MIJOZ VA BANK MUNOSABATLARINI MARKETING TAMOYILLARI ASOSIDA TARTIBGA SOLISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI 579
Temirova Sevara Baxodirovna

DAVLAT BANDLIK SIYOSATINING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI 585
Abidova Shahnoza Abduvaliyevna

IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA MAKROIQTISODIY NOMUTANOSIBLIKLARNING TIZIMLI TA'SIRI 588
Uralov Shavkat Maxramovich

HARBIY-VATANPARVARLIK TARBIYASINING TARIXIY VA ZAMONAVIY ASPEKTLARI 592
G'ulomov Boburjon G'ogurjon o'g'li

QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA 2017 – 2024-YILLARDA AMALGA OSHIRILGAN INVESTITSIYA LOYIHALARINING TARKIBIY VA DINAMIK TAHLILI 595
Sultanov Anvar Abdullaevich

MAQOLA VA TEZISLAR TO‘PLAMI

MAMLAKATIMIZDA JISMONIY SHAXSLARDAN OLINADIGAN DAROMAD SOLIG‘I VA UNI PROGNOZ QILISH USULLARI 598
Sobirova Nigora Baxtiyor qizi

ICT WEEK UZBEKISTAN 2025: MILLIY TEXNOLOGIYALAR HAFTALIGINING YAKUNLARI VA ULARNING O‘ZBEKISTON IT-EKOTIZIMIGA TA’SIRI 602
Jumaboyev Akmaljon Sheraliyevich

NEFT-GAZ TARMOG‘I KORXONALARIDA SOLIQ IMTIYOZLARINI QO‘LLASH SAMARADORLIGI 606
Jabborov Mashrab Ismoil o‘g‘li

O‘ZBEKISTONDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI 609
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi

TIJORAT BANKLARIDA “BIG DATA” TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA MIJOZLAR BAZASINI SEGMENTLASH VA DAROMADLILIKNI OSHIRISH 612
Ajibayeva Rauiya Maxsutovna

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RAQAMLI XIZMATLAR BOZORIDAGI O‘RNI: HOLAT VA TENDENSIYALAR 614
Babanazarova Gulzar Ziuatdinovna

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ УРОВНЯ ЗРЕЛОСТИ ESG-ПРАКТИК НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ 617
Ташпулатов Дильмурад Рустамович

FINTECH ASOSIDA ISLOMIY MOLIYA MAHSULOTLARINI RIVOJLANTIRISH YO‘NALISHLARI 619
Adilov Zuxriddin Marip o‘g‘li

“YASHIL” INVESTITSIYALARNI RAG‘BATLANTIRISHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 621
Ibragimov Zaxid Taxirovich

CULTURAL DIMENSIONS AND ORGANIZATIONAL TRANSFORMATION: EVIDENCE FROM SAUDI ARABIA AND UZBEKISTAN 624
Abdulmajeed Nabeel Azouz

SURXONDARYO VILOYATIDA MAHALLIY BUDJETLAR MOLIYAVIY IMKONIYATLARINI KUCHAYTIRISH VA XARAJATLARNI BARQAROR MOLIYALASHTIRISH YO‘LLARI 629
Safarmurodova Marjona To‘raqulovna

SOLIQ TIZIMIDA FOYDALANUVCHI XATOLARI VA ULARNI KAMAYTIRISH STRATEGIYALARI 632
Xatamov Alisher Farxadovich

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISH ORQALI RAG‘BATLANTIRISH TIZIMINI RIVOJLANTIRISH 635
Abduraimova Nigora Abdugapparovna

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TALABALAR INNOVATSION RIVOJLANISH MARKAZLARI FUNKSIONAL SALOHIYATINI KENGAYTIRISH YO‘LLARI 639
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o‘g‘li

DAVLAT XIZMATLARINI RAQAMLASHTIRISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI 644
Abdullayev Bobirjon Mamurjanovich

RAQAMLI TRANSFORMATSIYANI AMALGA OSHIRISH TAHLILI 648
Abdurahmonov Abdumalik Abdurashidovich

SAMARQAND VILOYATIDA QISHLOQ TURIZMINI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI 650
Aktamov Olimjon Abdug‘ani o‘g‘li

DAVLAT MOLIYAVIY NAZORATIDA RISKGA ASOSLANGAN YONDASHUVNI QO‘LLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI 657
Hakimov Nodir Nazarovich

DAVLAT XARIDLARINI NAZORAT QILISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING METODOLOGIK JIHATLARI 660
Hakimov Nodir Nazarovich

KICHIK SANOAT ZONALARI FAOLIYATINI SAMARALI BOSHQARISHNINGMETODOLGIK ASOSLARI 663
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich

O‘ZBEKISTON KIMYO SANOATI KORXONALARIDA RESURS VA ENERGIYA SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING MAKROIQTISODIY YO‘NALISHLARI 666
Suyarov Shahzod Salim o‘g‘li

INVESTITSIYON MUHITNI BOSHQARISHNING DOLZARB MUAMMOLARINI BARTARAF ETISH YO‘NALISHLARI 669
To‘rayev Jasurali To‘rayevich

INVESTITSIYON MUHITNI BOSHQARISHNING DOLZARB MUAMMOLARINI BARTARAF ETISH YO‘NALISHLARI

To‘rayev Jasurali To‘rayevich
Qarshi davlat texnika universiteti,
“Oliy matematika” kafedrasi o‘qituvchisi
ORCID: 0009-0005-3856-3970

Annotatsiya. Mazkur maqolada investitsion muhitni boshqarish jarayonida yuzaga kelayotgan dolzarb muammolar va ularni bartaraf etish yo‘nalishlari tahlil qilingan. Tadqiqotda investitsion muhitning shakllanishiga ta’sir etuvchi iqtisodiy, huquqiy, institutsional va tashkiliy omillar o‘rganilgan. Shuningdek, investitsion faoliyat samaradorligiga salbiy ta’sir ko‘rsatuvchi asosiy omillar, jumladan, ma’muriy to‘siqlar, yuqori tavakkalchilik darajasi, infratuzilma yetishmovchiligi hamda axborot shaffofligining yetarli darajada emasligi tahlil qilingan. Ushbu masalalarni bartaraf etish bo‘yicha davlat boshqaruvi tizimini takomillashtirish, investitsion siyosatni liberallashtirish, raqamli texnologiyalarni joriy etish va investorlar uchun qulay sharoitlar yaratish yo‘nalishlari taklif etilgan. Tadqiqot natijalari investitsion muhitni yaxshilash va investitsiya oqimlarini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: investitsion muhit, boshqaruv, muammolar, investitsiya siyosati, iqtisodiy islohotlar, infratuzilma, tavakkalchilik, raqamlashtirish, investitsion jozibadorlik, barqaror rivojlanish.

Abstract. This article analyzes current issues in investment environment management and the main directions for addressing them. The study examines economic, legal, institutional, and organizational factors influencing the formation of the investment environment. It also identifies key factors that reduce investment efficiency, including administrative barriers, high risk levels, insufficient infrastructure development, and limited information transparency. The paper proposes directions for improving public administration, liberalizing investment policy, introducing digital technologies, and creating favorable conditions for investors. The results of the study are aimed at improving the investment environment and increasing investment flows.

Keywords: investment environment, management, problems, investment policy, economic reforms, infrastructure, risks, digitalization, investment attractiveness, sustainable development.

Аннотация. В данной статье анализируются актуальные вопросы управления инвестиционной средой и направления их решения. Исследованы экономические, правовые, институциональные и организационные факторы, влияющие на формирование инвестиционной среды. Также рассмотрены основные факторы, снижающие эффективность инвестиционной деятельности, включая административные барьеры, высокий уровень рисков, недостаточное развитие инфраструктуры и ограниченную прозрачность информации. Предложены направления совершенствования системы государственного управления, либерализации инвестиционной политики, внедрения цифровых технологий и создания благоприятных условий для инвесторов. Результаты исследования направлены на улучшение инвестиционной среды и увеличение инвестиционных потоков.

Ключевые слова: инвестиционная среда, управление, проблемы, инвестиционная политика, экономические реформы, инфраструктура, риски, цифровизация, инвестиционная привлекательность, устойчивое развитие.

KIRISH

Hozirgi kunda jahon iqtisodiyotida raqobat muhitining kuchayishi, global investitsiya oqimlarining qayta taqsimlanishi va iqtisodiy tizimlarning transformatsiyalashuvi sharoitida investitsion muhitni samarali boshqarish masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Investitsiyalar har qanday mamlakat iqtisodiy o‘sishining muhim

manbai bo‘lib, ishlab chiqarishni rivojlantirish, innovatsiyalarni joriy etish, yangi ish o‘rinlarini yaratish va hududlar taraqqiyotini ta’minlashda muhim o‘rin tutadi.

Investitsion muhitning holati investorlarning iqtisodiyotga bo‘lgan ishonchi va kapital kiritish bo‘yicha qarorlariga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Shu bois investitsion muhitni boshqarish nafaqat iqtisodiy siyosatning, balki davlat boshqaruvi tizimining ham muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Amaliyotda esa investitsion muhitni boshqarish jarayonida ayrim masalalar mavjud bo‘lib, ular investitsiya oqimlarining barqarorligi va samaradorligiga ta’sir ko‘rsatadi.

Jumladan, ma’muriy tartib-taomillarning murakkabligi, huquqiy tizimdagi noaniqliklar, infratuzilma yetishmovchiligi, moliyaviy tavakkalchiliklar va axborot shaffofligining yetarli darajada emasligi investitsion faollikni cheklovchi omillar sifatida namoyon bo‘lmoqda. Shu sababli investitsion muhitni boshqarish tizimini takomillashtirish, mavjud masalalarni tizimli hal etish va investitsiyalarni jalb qilish uchun qulay sharoitlar yaratish muhim ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Bugungi kunda global iqtisodiy sharoit va ichki ijtimoiy-iqtisodiy transformatsiya jarayonlari mamlakatlarning iqtisodiy rivojlanish strategiyasida muhim o‘rin tutadi. Transformatsiya jarayoni iqtisodiy tizimni bozor mexanizmlariga moslashtirish, raqobatbardoshlikni oshirish, innovatsion rivojlanishni rag‘batlantirish va investitsiyalarni samarali jalb qilishni talab etadi. Shu bilan birga, investitsiyalarni boshqarish tizimi ushbu jarayonlarda muhim vositalardan biri sifatida namoyon bo‘ladi. Investitsiyalar iqtisodiy rivojlanishning asosiy harakatlantiruvchi kuchi bo‘lib, ular orqali yangi ishlab chiqarish quvvatlari yaratiladi, ish o‘rinlari ochiladi va hududiy salohiyat kuchayadi.

Transformatsiya jarayonida investitsiyalarni boshqarish murakkab va ko‘p qirrali vazifa bo‘lib, u bir qator dolzarb masalalar bilan bog‘liq. Avvalo, iqtisodiy va institutsional noaniqliklar, moliyaviy barqarorlikni yanada mustahkamlash zarurati, infratuzilma va innovatsion salohiyatni rivojlantirish ehtiyoji investitsion loyihalarni amalga oshirishda alohida e’tibor talab etadi. Shu bilan birga, investitsion resurslarni maqsadli taqsimlash, risklarni boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish va investitsiyalar samaradorligini baholash tizimini rivojlantirish investitsiyalarning iqtisodiy natijadorligini oshirishga xizmat qiladi [2].

O‘z navbatida, ushbu masalalarni tizimli hal etish va investitsiyalar samaradorligini oshirish uchun kompleks yondashuv talab etiladi. Birinchidan, investitsion muhitni yaxshilash, huquqiy va institutsional barqarorlikni ta’minlash, investorlar uchun qulay shart-sharoitlar yaratish zarur. Ikkinchidan, risklarni aniqlash va boshqarish tizimini joriy etish, investitsion loyihalarni turli tarmoqlar va hududlar bo‘yicha diversifikatsiya qilish muhim hisoblanadi. Uchinchi muhim yo‘nalish infratuzilmani rivojlantirish, transport va energetika tizimlarini modernizatsiya qilish orqali loyihalarni qo‘llab-quvvatlashdan iborat. Shuningdek, innovatsion salohiyatni oshirish, ilmiy-tadqiqot ishlarini rag‘batlantirish va startaplarni qo‘llab-quvvatlash orqali iqtisodiy transformatsiyani samarali amalga oshirish mumkin [3].

Investitsion muhitni boshqarish jarayonida bugungi kunda bir qator dolzarb masalalar mavjud bo‘lib, ular iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilish samaradorligiga sezilarli darajada ta’sir ko‘rsatmoqda. Eng avvalo, ma’muriy tartib-taomillarning murakkabligi va hujjatlashtirish jarayonlarining ko‘p bosqichliligi investitsiya faoliyatini sekinlashtirishi hamda investorlar uchun qo‘shimcha tashkiliy yuklama keltirib chiqarishi mumkin. Shuningdek, qonunchilik tizimining barqarorligini ta’minlash va uning izchilligini oshirish investorlar ishonchini mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega.

Bundan tashqari, ayrim hududlarda infratuzilmani yanada rivojlantirish zarurati, jumladan, elektr energiyasi, gaz, suv ta’minoti hamda transport-logistika tizimini modernizatsiya qilish ehtiyoji investitsion loyihalarni samarali amalga oshirishda muhim omil hisoblanadi. Moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatlarini kengaytirish va kreditlash shartlarini maqbullashtirish ham investitsion faollikni oshirishga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, iqtisodiy va moliyaviy tavakkalchiliklar, bozor sharoitlarining o‘zgaruvchanligi hamda valyuta kurslari tebranishi investorlar tomonidan ehtiyotkorlik bilan baholanadigan omillar sirasiga kiradi. Axborot shaffofligini oshirish, investitsiya imkoniyatlari bo‘yicha to‘liq va ishonchli ma’lumotlarni taqdim etish investitsion qarorlar qabul qilish jarayonini yengillashtiradi.

Yana bir muhim yo‘nalish sifatida malakali kadrlar tayyorlash va boshqaruv tizimida zamonaviy innovatsion yondashuvlarni keng joriy etishni ko‘rsatish mumkin. Ushbu omillar investitsion muhitni boshqarish samaradorligini oshirib, iqtisodiyotga kirib kelayotgan investitsiyalar hajmini kengaytirishga xizmat qiladi.

Transformatsiya jarayoni iqtisodiy tizimning bozor mexanizmlariga, innovatsion rivojlanishga va global iqtisodiy sharoitga moslashuvi bilan bog‘liq murakkab jarayondir.

Transformatsiya jarayonida investitsiyalarni boshqarishning dolzarb yo‘nalishlari quyidagilardan iborat:

Investitsion risklarni boshqarish — makroiqtisodiy va moliyaviy noaniqliklar sharoitida investorlar uchun barqaror va ishonchli muhitni shakllantirish.

Investitsion muhitni rivojlantirish — infratuzilma, transport va kommunikatsiya tizimlarini modernizatsiya qilish orqali investitsion faollikni oshirish.

Kapital resurslarini samarali taqsimlash — investitsiyalarni uzoq muddatli rivojlanish, innovatsion loyihalar va yuqori qo‘shilgan qiymat yaratadigan tarmoqlarga yo‘naltirish.

Innovatsion salohiyatni oshirish — zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, ilmiy-tadqiqot ishlari va startap loyihalarini qo‘llab-quvvatlash.

Monitoring va baholash tizimini takomillashtirish — investitsiyalar samaradorligi va ularning ijtimoiy-iqtisodiy ta’sirini aniq o‘lchash mexanizmlarini rivojlantirish.

Yuqoridagi dolzarb masalalarni hal etish yo‘nalishlari quyidagilardan iborat:

– investitsion muhitni yaxshilash — huquqiy va institutsional barqarorlikni ta’minlash, soliq hamda litsenziyalash tartiblarini maqbullashtirish, investorlar uchun soddalashtirilgan tartiblarni yaratish;

– risklarni boshqarish va diversifikatsiya qilish — investitsion loyihalarni turli tarmoqlar va hududlar bo‘yicha diversifikatsiya qilish, risklarni tahlil qilish va boshqarish metodlarini qo‘llash;

– infratuzilmani rivojlantirish — transport, energetika va kommunikatsiya tizimlarini modernizatsiya qilish, iqtisodiy zonalar, sanoat parklari va texnoparklarni rivojlantirish;

– innovatsion loyihalarni qo‘llab-quvvatlash — startaplar va texnoparklar orqali ilmiy-tadqiqot ishlari hamda zamonaviy texnologiyalarni rivojlantirish;

– monitoring va baholash tizimini takomillashtirish — investitsiyalar samaradorligi va iqtisodiy natijadorligini baholash tizimini yaratish, elektron platformalar orqali real vaqt rejimida ma’lumot taqdim etish.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Transformatsiya jarayonida investitsiyalarni boshqarishning samarali tizimini shakllantirish iqtisodiy rivojlanishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, investitsion faoliyatni yanada rivojlantirish jarayonida investitsion risklarni samarali boshqarish, investitsion muhitni yanada takomillashtirish, kapital resurslarini maqsadli taqsimlash, innovatsion salohiyatni rivojlantirish hamda monitoring va baholash tizimini kuchaytirish kabi ustuvor vazifalar mavjud.

Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, investitsion muhitning jozibadorligini oshirish, investitsion loyihalarni diversifikatsiya qilish, infratuzilmani modernizatsiya qilish va innovatsion loyihalarni qo‘llab-quvvatlash investitsiyalar samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Mazkur yo‘nalishlarni izchil amalga oshirish natijasida iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi ta’minlanadi, hududlarning investitsion salohiyati yanada mustahkamlanadi hamda iqtisodiy faollik kengayadi.

Shu bois transformatsiya jarayonida investitsiyalarni boshqarish tizimini takomillashtirish, investitsion faoliyat samaradorligini oshirishga qaratilgan ilmiy asoslangan mexanizmlarni joriy etish va zamonaviy boshqaruv yondashuvlaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu esa mamlakatning uzoq muddatli iqtisodiy barqarorligini mustahkamlash, investitsion jozibadorligini oshirish va milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini yanada yuksaltirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi PF–60-son Farmoni // Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi. – URL: https://lex.uz/docs/5841063
2. Nazarov Sh.X. Regional investitsiya siyosati: muammolar va yechimlar. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2022. – 256 b.
3. Raxmatullin F.A. Hududlarning investitsion jozibadorligi: nazariya va amaliyot. – Toshkent: Fan, 2021. – 224 b.
4. O‘zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo‘mitasi rasmiy sayti. – URL: https://stat.uz
5. O‘zbekiston Respublikasi Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi rasmiy sayti. – URL: https://gov.uz/oz/miit
6. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti. – URL: https://cbu.uz
7. Jahon banki (World Bank) ma’lumotlari bazasi. – URL: https://www.worldbank.org
8. Birlashgan Millatlar Tashkilotining Savdo va taraqqiyot konferensiyasi (UNCTAD) rasmiy sayti. – URL: https://unctad.org

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

2025-yil, may.

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz